

Instrukcja zarządzania ryzykiem

Wstęp **§ 1**

1. Instrukcja zarządzania ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów Zespołu Szkół Integracyjnych w Siemianowicach Śląskich
2. Ilekroć w niniejszej instrukcji jest mowa o:
 - 1) Szkole – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Integracyjnych w Siemianowicach Śląskich,
 - 2) Dyrektora – należy przez to rozumieć Dyrektora Zespołu Szkół Integracyjnych w Siemianowicach Śląskich,
 - 3) ryzyku – należy przez to rozumieć potencjalną możliwość, że określone zdarzenie, działanie lub brak działania wpłynie na zdolność organizacji do osiągnięcia wyznaczonych celów Zespołu Szkół Integracyjnych w Siemianowicach Śląskich. Zagrożenie – wpływ negatywny utrudni, opóźni, uniemożliwi osiągnięcie celów. Szansa – wpływ pozytywny ułatwi, przyspieszy, umożliwi osiągnięcie celów strategicznych i zadań operacyjnych.

Misja i cele Zespołu Szkół Integracyjnych w Siemianowicach Śląskich **§ 2**

Cele i misja Szkoły zostały określone w Statucie Szkoły wprowadzonym uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 15 września 2009 r.

Zarządzanie ryzykiem **§ 3**

1. Celem zarządzania ryzykiem nie jest przeciwdziałanie ryzyku, lecz zarządzanie nim zgodnie z założeniami funkcjonowania Szkoły.
2. Zarządzanie ryzykiem to właściwe zarządzanie zasobami, ochrona Szkoły i jej klientów, dbanie o majątek i środowisko oraz utrzymanie reputacji Szkoły i jej pracowników.
3. Proces zarządzania ryzykiem należy wdrożyć w całej Szkole.
4. Zarządzanie ryzykiem dotyczy każdego pracownika i jest realizowane przez Dyrektora Szkoły.
5. Zarządzanie ryzykiem jest dobrą praktyką kierowniczą.
6. Korzyści dla Szkoły wynikające z zarządzania ryzykiem:
 - większy nacisk na sprawy realnie istotne,

- krótszy czas reakcji na sprawy kryzysowe,
 - mniej nieprzewidzianych zdarzeń mających negatywny wpływ na zadania operacyjne,
 - większy nacisk na poprawne wykonywanie właściwych zadań,
 - większe prawdopodobieństwo realizacji celów strategicznych Szkoły,
 - większe prawdopodobieństwo wdrożenia planowanych zmian,
 - lepsze wykorzystanie zasobów, w tym środków finansowych,
 - bardziej świadome podejmowanie ryzyka oraz decyzji,
 - poprawa jakości świadczonych usług,
 - większe zaufanie osób korzystających z pomocy pracowników Szkoły
7. Etapy procesu zarządzania ryzykiem w Szkole:
- a) identyfikacja ryzyka,
 - b) analiza ryzyka,
 - c) ocena ryzyka,
 - d) reakcja na ryzyko,
 - e) monitoring ryzyka.

Identyfikacja ryzyka

§ 4

1. Ryzyka to wszystkie zdarzenia, które mogą zagrozić realizacji celów i zadań, które jednostka ma zrealizować w określonym harmonogramie czasowym.
2. Identyfikując ryzyko bierzemy pod uwagę:
 - 1) cele i zadania Szkoły na dany rok szkolny
 - 2) przepisy prawne dotyczące działania Szkoły (ewentualne zmiany w tych przepisach),
 - 3) wyniki wcześniej przeprowadzonego audytu lub kontroli i certyfikacji,
 - 4) wyniki wcześniej dokonywanych innych ocen adekwatności, efektywności i skuteczności procedur i mechanizmów w jednostce (systemów kontroli wewnętrznej),
 - 5) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z wykonania budżetu,
 - 6) wyniki rozmów, jakie przeprowadzimy z nauczycielami i pracownikami Szkoły
 - 7) ankiety i kwestionariusze badające opinię pracowników Szkoły
 - 8) informacje dotyczące Szkoły opublikowane w mediach.
3. Etapy identyfikacji ryzyka:
 - a) zrozumieniu charakteru oraz celów świadczonych usług,
 - b) określenie środków niezbędnych do świadczenia każdej usługi,
 - c) określenie ryzyka występującego na każdym etapie działalności.
4. Ryzyko w Szkole identyfikowane jest poprzez doświadczenie zawodowe i prognozy strategiczne na przyszłość.
5. Ryzyko identyfikowane jest z wykorzystaniem formularza zarządzania ryzykiem. Formularz ten stanowi załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji.

Analiza ryzyka

§ 5

1. Analiza ryzyka – metoda oceny podatności systemu lub grupy systemów na czynniki ryzyka.
2. Kroki w analizie ryzyka:
 - 1) Określenie celów strategicznych i operacyjnych jednostki: misja → cele → zadania
 - 2) Określenie ryzyk na jakie narażone są główne zadania
 - 3) Zdefiniowanie właścicieli ryzyk
 - 4) Określenie poziomu ryzyka akceptowanego przez Dyrektora
 - 5) Zapoznanie się z matematycznymi i szacunkowymi metodami oceny ryzyka
 - 6) Wybór metody obliczania ryzyka – mapa ryzyka
 - 7) Przeprowadzenie analizy ryzyka
 - 8) Dokonanie interpretacji uzyskanych wyników
3. Pracownicy uczestniczą w analizie ryzyka stanowiąc głos doradczy.
4. Ryzyko identyfikowane jest z wykorzystaniem formularza zarządzania ryzykiem. Formularz ten stanowi załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji.

Ocena ryzyka

§ 6

1. Ocenę ryzyka przeprowadza się biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, znaczenie ryzyka i mechanizmy kontrolne.
2. Ryzyko dzieli się biorąc pod uwagę:
 - jego znaczenie dla Szkoły w razie wystąpienia,
 - prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,
 - istniejące mechanizmy kontrolne ryzyka.
3. Znaczenie są to możliwe wyniki, skutki lub konsekwencje dla Szkoły (np. starty, obrażenia, niekorzystne zdarzenia, koszty, opóźnienia).
4. Prawdopodobieństwo jest to szacowana możliwość wystąpienia zdarzenia.
5. Istniejące mechanizmy kontrolne ryzyka są to występujące i funkcjonujące polityki, standardy, procedury, instrukcje oraz fizyczne środki powstrzymujące, których celem jest minimalizacja negatywnych skutków wystąpienia ryzyka dla Szkoły.

Reakcja na ryzyko

§ 7

1. Reakcja na ryzyko - zarządzanie ryzykiem w Szkole jest procesem realizowanym przez Dyrektora zaprojektowanym w celu utrzymywania poziomu potencjalnych ryzyk w zaakceptowanych granicach, aby dostarczyć rozsądnego zapewnienia, że cele Szkoły zostaną osiągnięte
2. Celem zarządzania ryzykiem nie jest przeciwdziałanie ryzyku, lecz zarządzaniem nim zgodnie z założeniami funkcjonowania jednostki.

3. Zarządzanie ryzykiem jest procesem, a nie jednorazowym przedsięwzięciem.
4. Podstawowe kroki do procesu zarządzania ryzykiem:
 - 1) Stworzenie właściwego środowiska – idea, koncepcja i styl zarządzania, wartości etyczne, zarządzanie zasobami ludzkimi.
 - 2) Identyfikacja ryzyk, której efektem jest katalog opisanych ryzyk, na które narażony jest Szkoła.
 - 3) Oszacowanie ryzyka – ocena istotności. *Wybór metody analizy ryzyka.*
 - 4) Ustalenie metod postępowania z ryzykiem – próba podejmowania kontroli nad zagrożeniami
 - 5) Wdrożenie sposobów postępowania z ryzykiem:
 - a) tolerowanie - będzie to miało miejsce w przypadkach, kiedy koszty skutecznego przeciwdziałania ryzyka mogą przekroczyć jego potencjalne korzyści, a zdolności do skutecznego przeciwdziałania zdefiniowanym ryzykom będą ograniczone;
 - b) przeniesienie - dotyczy to będzie tej kategorii ryzyk w odniesieniu, do których nastąpi przeniesienie ich na inną instytucję, między innymi poprzez ubezpieczenia czy zlecenia usług na zewnątrz;
 - c) wycofanie się - dotyczy to będzie grupy ryzyk, które są systematycznie kontrolowane, a ich skutki ograniczone do akceptowanego poziomu;
 - d) przeciwdziałanie - dotyczy to będzie kategorii ryzyk, które wymagać będą podjęcia zdecydowanych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadzących do likwidacji lub znacznego ograniczenia nieakceptowanego poziomu, który osiągają.
5. Po dokonaniu oceny ryzyka, Dyrektor określa osoby odpowiedzialne za podjęcie działań w związku ze zidentyfikowanym ryzykiem oraz datę, do której należy podjąć działania.
6. W przypadku ryzyka niskiego, podejmując działania należy rozważyć relację kosztów i korzyści zmniejszenia ryzyka.

Monitoring ryzyka **§ 8**

1. Najrzadziej raz w roku wszyscy pracownicy Szkoły dokonują przeglądu ryzyka, sprawdzają czy ryzyko uległo zmianie oraz czy dotychczas stosowane mechanizmy kontrolne są skuteczne zgodnie z zakresem uprawnień i obowiązków.

Postanowienia końcowe **§ 9**

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Instrukcji decyzję podejmuje Dyrektor.

Załącznik Nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem

Formularz zarządzania ryzykiem.

Identyfikacja ryzyka			Analiza ryzyka	Reakcja na ryzyko	Monitoring ryzyka
Zadanie	Ryzyko	Właściciel ryzyka			

.....
miejsowość, data

.....
Podpis Dyrektora

